

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства
та природокористування
Навчально-науковий інститут охорони здоров'я
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

08-02-148М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання лабораторних робіт із освітнього компоненту
«Основи фізичної терапії, ерготерапії»
для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія,
ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація»
денної форми навчання

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІОЗ
Протокол № 1 від 29.08.2024 р.

Рівне – 2024

Методичні вказівки до лабораторних робіт із освітнього компоненту «**Основи фізичної терапії, ерготерапії**» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія, ерготерапія» спеціальності 227 «Терапія та реабілітація» денної форми навчання. [Електронне видання] / Нагорна О. Б. – Рівне : НУВГП, 2024. – 38 с.

Укладач: Нагорна О. Б., к.н.фіз.вих., доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Відповідальний за випуск – Нестерчук Н. Є. доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

Керівник групи забезпечення освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія»: Нестерчук Н. Є. доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

© О. Б. Нагорна, 2024

© НУВГП, 2024

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ	6
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАВДАНЬ	7
Лабораторна робота № 1	
Поняття та місце фізичної терапії у реабілітації	7
Лабораторна робота № 2	
Алгоритм дій фізичного терапевта у процесі реабілітації	8
Лабораторна робота № 3	
Принципи проведення реабілітаційного оцінювання пацієнтів	11
Лабораторна робота № 4	
Обстеження основних рухових функцій	13
Лабораторна робота № 5	
Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: мануально-м'язове тестування	15
Лабораторна робота № 6	
Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: Тонусометрія	18
Лабораторна робота № 7	
Шкали та тестування для визначення активності та життєдіяльності пацієнта	19
Лабораторна робота № 8	
Суб'єктивне оцінювання пацієнта свого стану	21
Лабораторна робота № 9	
Реабілітаційний діагноз та реабілітаційне прогнозування	23
Лабораторна робота № 10	
Застосування Міжнародної класифікації функціонування у реабілітаційному оцінюванні та принципі побудови програми фізичної терапії	25
Лабораторна робота № 11	
Медична етика та деонтологія в сфері охорони здоров'я	27
Лабораторна робота № 12	
Застосування технічних допоміжних засобів фізичної терапії при проведенні	

реабілітаційного втручання	29
РОЗДІЛ 3	
РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	32
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	37

ВСТУП

Мета освітнього компоненту «Основи фізичної терапії, ерготерапії»: надати здобувачам знання основних принципів фізичної терапії та ерготерапії для ефективної реабілітації організму з порушеннями рухових функцій, сенсорних та когнітивних функцій; формувати навички застосування фізичних вправ, ерготерапевтичних методів і технік, спрямованих на поліпшення функціональних можливостей допомоги, їх адаптацію до повного життя та підвищення якості життя.

Дисципліна охоплює основи анатомії, фізіології, механізми травм та захворювань, а також принципи застосування різноманітних методів фізичної терапії, їх ефективність у менеджменті різних захворювань, відновлення функцій організму, зменшення болю та поліпшення якості життя пацієнтів. У здобувачів сформується навички клінічного мислення – здатність правильно оцінювати стан пацієнта, вибрати оптимальні методи лікування та реабілітації, вони навчатися застосовувати практичні навички для проведення фізіотерапевтичних процедур та інтерпретації результатів терапії.

РОЗДІЛ 1 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття та місце фізичної терапії у реабілітації	2
2	Тема 2. Алгоритм дій фізичного терапевта у процесі реабілітації	2
3	Тема 3. Принципи проведення реабілітаційного оцінювання пацієнтів	2
4	Тема 4. Обстеження основних рухових функцій	2
5	Тема 5. Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: мануально-м'язове тестування	2
6	Тема 6. Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: тонусометрія	2
7	Тема 7. Шкали та тестування для визначення активності та життєдіяльності пацієнта	2
8	Тема 8. Суб'єктивне оцінювання	2
9	Тема 9. Реабілітаційний діагноз та реабілітаційне прогнозування	2
10	Тема 10. Застосування Міжнародної класифікації функціонування у реабілітаційному оцінюванні та принципі побудови програми фізичної терапії	2
11	Тема 11. Медична етика та деонтологія в сфері охорони здоров'я	2
12	Тема 12 Застосування технічних допоміжних засобів фізичної терапії при проведенні реабілітаційного втручання	2
	Разом	24

РОЗДІЛ 2 МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЛАБОРАТОРНИХ ЗАВДАНЬ

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА №1 – 2 год.

Тема: Засоби фізичної терапії в післяопераційному відновленні пацієнтів.

Мета: ознайомлення здобувачів із основними поняттями, принципами та завданнями фізичної терапії в структурі реабілітаційного процесу, а також формування у них розуміння ролі фізичної терапії в комплексному відновленні пацієнтів із різними нозологіями.

Завдання:

1. Визначити основні поняття фізичної терапії та її місце в системі реабілітації.
2. Розглянути принципи міждисциплінарного підходу в реабілітації.
3. Вивчити методи та засоби фізичної терапії, що застосовуються на різних етапах реабілітації.
4. Ознайомитися зі світовими стандартами та підходами до фізичної терапії.
5. Проаналізувати практичні випадки використання фізичної терапії у відновленні пацієнтів.

Короткий виклад теми:

Реабілітація – це процес відновлення фізичних, психічних, соціальних та емоційних функцій особи після травм, хвороб чи хірургічних втручань. Ваша основна мета – повернути якість життя людині до максимального або незалежного стану, підвищити активність її життя, а також мінімізувати або використати наслідки захворювання травми. Реабілітація охоплює різні аспекти відновлення:

1. Фізична реабілітація: спрямована на відновлення фізичних функцій, таких як рухливість, сила, витривалість, координація; включає фізичну терапію, терапевтичні вправи, масаж, апаратні процедури.

Фізична терапія – це галузь медицини, яка займається використанням фізичних факторів, таких як рух, масаж, з метою

відновлення фізичних функцій після травм, хвороб або хірургічних втручань. Вона є одним із важливих компонентів комплексної реабілітації, що сприяють покращенню якості життя і повертають їх до звичного рівня активності.

Місце фізичної терапії в реабілітації: відновлення рухових функцій.

Фізична терапія відновлює нормальну рухливість після травм, операцій, інсультів або захворювань опорно-рухового апарату. За допомогою вправ, мобілізації та мануальних методів фізична терапія дозволяє зменшити обмеження рухливості та покращити координацію.

ПИТАННЯ:

1. Що таке фізична терапія та які її основні завдання?
2. Яке місце фізичної терапії в системі реабілітації?
3. Які принципи фізичної терапії використовуються у відновному лікуванні?
4. Які міжнародні стандарти регулюють фізичну терапію?
5. Яку роль відіграє мультидисциплінарна команда в реабілітації?
6. Які основні методи фізичної терапії застосовуються на різних етапах реабілітації?
7. Які показання та протипоказання до застосування фізичної терапії?
8. Які відмінності між фізичною терапією у гострий, підгострий та відновний періоди реабілітації?
9. Які сучасні тенденції розвитку фізичної терапії у світі?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 2 – 2 год.

Тема: Алгоритм дій фізичного терапевта у процесі реабілітації.

Мета: сформувати у здобувачів розуміння основних етапів реабілітаційного процесу, ролі фізичного терапевта та алгоритму його дій у відновленні пацієнтів із різними захворюваннями та травмами.

Завдання:

1. Ознайомити здобувачів із ключовими етапами роботи фізичного терапевта.

2. Розглянути методи оцінки стану пацієнта та визначення реабілітаційних цілей.

3. Навчити алгоритму планування та реалізації реабілітаційної програми.

4. Пояснити принципи моніторингу ефективності втручання та корекції реабілітаційного процесу.

5. Сприяти формуванню практичних навичок роботи з пацієнтами на всіх етапах реабілітації.

Очікувані результати:

- Студенти зможуть аналізувати стан пацієнта та визначати реабілітаційний діагноз.

- Опанують методи постановки цілей та планування фізичної терапії.

- Навчатися застосовувати різні засоби реабілітації на практиці.

- Зрозуміють важливість комплексного підходу та міждисциплінарної взаємодії.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

Фізичний терапевт працює за структурованим алгоритмом, що включає кілька ключових етапів:

1. Оцінка стану пацієнта

- Аналіз медичної документації, історії хвороби.

- Опитування пацієнта щодо скарг, больового синдрому, функціональних можливостей.

- Проведення клінічного обстеження (оцінка рухових, сенсорних, когнітивних функцій, балансу, координації).

- Використання стандартизованих тестів та шкал оцінки функціонального стану.

2. Визначення реабілітаційного діагнозу

- Інтерпретація отриманих даних.

- Визначення наявних порушень рухових, функціональних та психосоціальних можливостей пацієнта.

3. Постановка реабілітаційних цілей

- Визначення короткострокових і довгострокових цілей реабілітації (відновлення рухів, покращення якості життя, повернення до повсякденної активності).

- Обговорення цілей з пацієнтом та мультидисциплінарною командою.

4. Планування реабілітаційного втручання

- Вибір методів фізичної терапії (кінезіотерапія, мануальна терапія, ерготерапія, фізіотерапевтичні процедури).

- Підбір засобів допоміжної мобільності (ортези, милиці, протези).

- Визначення оптимального навантаження, частоти та інтенсивності занять.

5. Реалізація реабілітаційної програми

- Проведення індивідуальних або групових занять.

- Контроль техніки виконання вправ.

- Навчання пацієнта та його родичів щодо самостійного виконання вправ та профілактики ускладнень.

6. Моніторинг прогресу та корекція програми

- Періодичне переоцінювання стану пацієнта за допомогою тестів та шкал.

- Корекція програми реабілітації залежно від змін у функціональному стані пацієнта.

- Взаємодія з лікарем та іншими спеціалістами щодо змін у лікуванні.

7. Завершення реабілітаційного процесу та рекомендації

- Оцінка досягнення поставлених цілей.

- Надання рекомендацій щодо подальшого підтримуючого лікування, занять удома або в реабілітаційному центрі.

- Навчання пацієнта адаптації до повсякденного життя.

ПИТАННЯ:

1. Що таке реабілітація і які її основні завдання?

2. Які ключові етапи реабілітаційного процесу?

3. Які функції виконує фізичний терапевт у реабілітаційному процесі?

4. Які існують методи та засоби фізичної терапії на різних етапах реабілітації?
5. Яку роль відіграє мультидисциплінарний підхід у реабілітації?
6. Що таке доказова практика у фізичній терапії і чому вона важлива?
7. Як фізичний терапевт адаптує програму реабілітації до індивідуальних потреб пацієнта?
8. Чим відрізняється активна та пасивна реабілітація?
9. Які міжнародні класифікації та стандарти використовують у фізичній терапії?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 3 – 2 год.

Тема: Принципи проведення реабілітаційного оцінювання пацієнтів

Мета: ознайомити здобувачів із основними принципами реабілітаційного оцінювання пацієнтів.

Завдання:

1. Сформувати навички збору та аналізу даних про функціональний стан пацієнтів.
2. Вивчити методи оцінювання фізичних, когнітивних, соціальних та психологічних аспектів стану пацієнта.
3. Навчити застосовувати стандартизовані тести та шкали (Berg Balance Scale, FIM, 6-хвилинний тест ходьби тощо).
4. Розвинути вміння інтегрувати отримані дані для планування ефективної реабілітаційної програми.
5. Формувати мультидисциплінарний підхід у процесі оцінювання пацієнтів із залученням різних спеціалістів.
6. Вчити працювати з міжнародними класифікаціями (МКФ) для об'єктивного опису функціонального стану пацієнта.

Очікуваний результат: після заняття студенти зможуть самостійно проводити базове реабілітаційне оцінювання пацієнтів та використовувати його результати для розробки індивідуальної реабілітаційної програми

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

Реабілітаційне оцінювання – це системний процес збору, аналізу та інтерпретації даних про функціональний стан пацієнта для розробки індивідуального плану фізичної терапії.

Основні принципи проведення реабілітаційного оцінювання:

1. Комплексність – оцінювання має охоплювати фізичний, психологічний, соціальний та емоційний стан пацієнта.

2. Індивідуальний підхід – реабілітаційна оцінка враховує особисті потреби, цілі та можливості пацієнта.

3. Доказовість – застосування науково обґрунтованих методів та інструментів для оцінки стану пацієнта.

4. Мультидисциплінарний підхід – співпраця фізичного терапевта з лікарями, психологами, ерготерапевтами та іншими спеціалістами для всебічного аналізу стану пацієнта.

5. Динамічність – оцінювання має бути безперервним процесом, що дозволяє відстежувати зміни у стані пацієнта та коригувати програму реабілітації.

6. Використання міжнародних класифікацій – застосування стандартів, таких як МКФ (Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я), для об'єктивного опису функціонального стану пацієнта.

7. Цільова спрямованість – оцінювання має бути орієнтованим на конкретні функціональні результати, які важливі для покращення якості життя пацієнта.

8. Об'єктивність та валідність – використання стандартизованих тестів і шкал (наприклад, FIM, Berg Balance Scale, 6-хвилинний тест ходьби тощо) для мінімізації суб'єктивного фактору.

9. Пацієнт-центрований підхід – активна участь пацієнта у процесі оцінювання, врахування його очікувань, потреб та мотивації.

10. Прогностичність – оцінювання має включати визначення потенційних ризиків та прогноз відновлення функцій пацієнта.

Методи реабілітаційного оцінювання:

- Анамнез (збір інформації про історію захворювання, спосіб життя, соціальну підтримку).
- Клінічне обстеження (визначення м'язової сили, рухливості суглобів, балансу, координації).
- Функціональні тести (оцінка ходьби, рівноваги, витривалості, болювого синдрому).
- Психологічна оцінка (рівень мотивації, когнітивні здібності, емоційний стан).
- Соціальна оцінка (житлові умови, підтримка з боку сім'ї, доступність реабілітаційних послуг).

ПИТАННЯ:

1. Що таке реабілітаційне оцінювання та яка його основна мета?
2. Які основні принципи реабілітаційного оцінювання пацієнтів?
3. Які етапи включає процес реабілітаційного оцінювання?
4. Як класифікуються методи реабілітаційного оцінювання?
5. Яку роль відіграє мультидисциплінарна команда у проведенні реабілітаційного оцінювання?
6. Які фактори слід враховувати при розробці реабілітаційної програми на основі отриманих даних?
7. Як змінюється реабілітаційне оцінювання залежно від віку та патології пацієнта?
8. Чому важливо проводити повторне оцінювання у процесі реабілітації?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 4– 2 год.

Тема: Обстеження основних рухових функцій

Мета: ознайомити здобувачів з теоретичними аспектами обстеження основних рухових функцій, таких як м'язова сила, рухливість суглобів, координація, рівновага та хода.

Завдання:

1. Розвинути практичні навички в оцінці основних рухових функцій, використовуючи різні методи і шкали, зокрема

мануальне тестування м'язів, оцінку рухливості суглобів, тестування координації і рівноваги.

2. Навчити здобувачів правильно використовувати інструментальні методи та клінічні тести для обстеження рухових функцій у пацієнтів різного віку та з різними захворюваннями.

3. Оцінити ефективність фізичної терапії за допомогою правильного та точного обстеження рухових функцій.

4. Підготувати здобувачів до використання отриманих результатів обстеження для розробки індивідуальних реабілітаційних програм для пацієнтів з порушеннями рухових функцій.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

Обстеження основних рухових функцій є важливою частиною клінічної оцінки пацієнта, оскільки рухові функції безпосередньо впливають на здатність людини до самообслуговування, виконання повсякденних завдань і рівень незалежності. Основні рухові функції, які оцінюються під час обстеження:

1. М'язова сила – здатність м'язів виконувати роботу, що визначається шляхом мануального тестування (наприклад, за шкалою Ловета або ММТ).

2. Рухливість суглобів – оцінюється через амплітуду руху в суглобах (наприклад, згинання, розгинання, обертальні рухи) за допомогою гонометрії.

3. Координація рухів – здатність організувати і контролювати сукупність рухів для досягнення поставленої мети (оцінка проводиться через спеціальні тести, наприклад, тест на точність рухів).

4. Рівновага – здатність підтримувати стабільне положення тіла у вертикальному або горизонтальному положенні, оцінюється через тестування рівноваги (наприклад, тест на одноноге стояння або тест Берг).

5. Хода – оцінка здатності пацієнта рухатися по рівній поверхні, визначення швидкості, стійкості та енергоефективності ходьби.

Під час обстеження рухових функцій використовуються різні методи та інструменти: мануальне тестування, функціональні тести, інструментальні методи (гонометрія, динамометрія). Це дає змогу не тільки визначити рівень порушень, а й розробити індивідуальні реабілітаційні програми для пацієнта, спрямовані на відновлення чи підтримку рухових функцій.

ПИТАННЯ

1. Які основні рухові функції оцінюють у фізичній терапії?
2. Які основні шкали використовуються для оцінки тону м'язів?
3. Як проводиться оцінка рухливості суглобів?
4. Що таке гоніометрія, і для чого вона використовується?
5. Які інструментальні методи використовуються для обстеження рухових функцій?
6. Які зміни в рухових функціях можуть свідчити про неврологічні порушення?
7. Як оцінюється рухова асиметрія у пацієнта?
8. Яким чином можна визначити порушення моторного розвитку у дітей?
9. Як часто слід проводити повторну оцінку рухових функцій у процесі реабілітації?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 5– 2 год.

Тема: Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: мануально-м'язове тестування

Мета: навчити здобувачів техніці проведення мануально-м'язового тестування для оцінки м'язової сили у пацієнтів, ознайомити з основними принципами та методами оцінки м'язової функції, а також розвиток навичок правильної інтерпретації результатів тестування з метою складання індивідуального плану реабілітації.

Завдання:

1. **Теоретична частина**

1.1. Дати визначення мануально-м'язового тестування та його значення в реабілітації.

1.2. Описати основні принципи ММТ та шкалу оцінювання м'язової сили.

1.3. Навести показання та протипоказання до застосування ММТ.

1.4. Проаналізувати поширені помилки при проведенні тестування.

2. Практична частина

2.1. Визначити силу щонайменше 5 м'язів або м'язових груп, використовуючи ММТ.

2.2. Задokumentувати отримані результати у вигляді таблиці (м'яз, рівень сили, коментар).

2.3. Провести аналіз отриманих даних та зробити висновки про функціональний стан м'язової сфери обстежуваного.

2.4. Розробити рекомендації щодо корекційних вправ у разі виявлення м'язового дисбалансу.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

Мануально-м'язове тестування є одним з основних методів оцінки м'язової сили в реабілітаційній практиці. Воно дозволяє визначити ступінь функціональних порушень м'язової діяльності, а також надає важливу інформацію для розробки реабілітаційного плану. Цей метод використовується для оцінки сили м'язів в певних рухах або суглобах на основі реакції на зовнішній опір.

Принципи мануально-м'язового тестування:

1. Позиція пацієнта: Важливо, щоб пацієнт знаходився в максимально комфортному для нього положенні, яке дозволяє здійснювати рух без зайвих зусиль.

2. Техніка тестування: Оцінка сили м'яза проводиться через застосування зовнішнього опору до руху, при цьому важливо правильно розподіляти навантаження.

3. Оцінка сили м'язів оцінюється за шкалою від 0 до 5:

- 0 балів – відсутність руху, м'яз не скорочується.

- 1 бал – наявний рух, але без здатності подолати гравітацію.

- 2 бали – м'яз може подолати гравітацію, але не здатний утримати рух проти опору.

- 3 бали – м'яз здатний подолати гравітацію і утримати рух проти слабкого опору.

- 4 бали – м'яз здатний протистояти значному опору, але не повністю.

- 5 балів – м'яз має повну силу, здатний протистояти великому опору без жодних порушень.

Техніка виконання:

1. Пацієнт знаходиться у певному положенні (наприклад, сидячи або лежачи), в залежності від тестованого м'яза або суглоба.

2. Фізичний терапевт або лікар застосовує зовнішній опір, зазвичай пальцями або долонею, в той час, як пацієнт намагається виконати рух.

3. Оцінюється реакція пацієнта на опір: чи здатний він подолати його, або сила м'яза недостатня для виконання руху.

Переваги мануально-м'язового тестування:

- Швидкість виконання.
- Висока доступність.
- Проста та ефективна методика для початкової оцінки функціонального стану м'язів.

- Можливість визначити локалізацію та ступінь ослаблення м'язів.

Обмеження:

- Оцінка є суб'єктивною і залежить від досвіду терапевта.

- Мануальне тестування може бути менш точним у випадках сильних або мінімальних порушень сили.

Мануально-м'язове тестування є важливим інструментом для фізичної терапії та реабілітації, допомагаючи розробити індивідуалізовану програму відновлення м'язової сили та функціонування.

ПИТАННЯ

1. Які існують методи оцінки м'язової сили?

2. Як проводиться тестування м'язів різних анатомічних зон?
3. Чим відрізняється нормотонус від гіпотонусу та гіпертонусу м'язів?
4. Які фактори можуть впливати на точність ММТ?
5. Як інтерпретувати результати ММТ та які подальші кроки варто здійснити після оцінювання?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 6 – 2 год.

Тема: Реабілітаційне оцінювання м'язової сфери: тонусометрія

Мета: навчити здобувачів застосовувати методи тонусометрії для оцінки м'язового тону, виявлення патологій та порушень в тонусі м'язів, а також розуміти значення результатів тонусометрії в процесі реабілітації пацієнтів.

Завдання:

1. Ознайомитися з технікою проведення тонусометрії.
2. Провести оцінку м'язового тону у здорових осіб та осіб з різними патологіями (наприклад, після інсульту, після травм).
3. Оцінити гіпертонус і гіпотонус за шкалою.
4. Розробити рекомендації для фізичної терапії на основі отриманих результатів.
5. Використовувати результати тонусометрії для корекції програми реабілітації в залежності від виявлених порушень м'язового тону.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми. Тонусометрія – це метод оцінки м'язового тону, що дозволяє визначити рівень напруги м'язів у різних ділянках тіла пацієнта. Оцінка м'язового тону є важливою для реабілітаційного процесу, оскільки вона дозволяє встановити ступінь гіпертонусу або гіпотонусу, а також виявити зміни, які можуть бути спричинені нейрологічними порушеннями, травмами або іншими патологічними станами.

Методи та техніка проведення тонусометрії:

1. Динамометрія: вимірювання сили м'язів шляхом застосування приладів для визначення їхньої напруги під час скорочення.

2. Мануальне тестування: визначення напруги м'язів шляхом пальпації.

Основні аспекти, що оцінюються:

• Гіпертонус: підвищений м'язовий тонус, що може бути спричинений спастичністю.

• Гіпотонус: знижений м'язовий тонус, який може бути спричинений паралічем або слабкістю м'язів.

• Нормальний тонус: відповідає звичайному рівню напруги м'язів у спокої.

ПИТАННЯ:

1. Що таке тонусометрія, і як вона використовується в фізичній терапії?

2. Як визначити наявність гіпертонусу або гіпотонусу за допомогою тонусометрії?

3. Які пристрої використовуються для вимірювання м'язового тонусу?

4. Як оцінка м'язового тонусу може впливати на планування реабілітаційних заходів?

5. Які патології можуть бути виявлені за допомогою методів тонусометрії?

6. Як результати тонусометрії допомагають у виявленні неврологічних порушень?

7. Як проводиться корекція м'язового тонусу за допомогою фізичних вправ?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 7 – 2 год.

Тема: Шкали та тестування для визначення активності та життєдіяльності пацієнта

Мета – ознайомити здобувачів із шкалами та тестами, які використовуються для оцінки активності та життєдіяльності пацієнтів. Вивчити методи вимірювання функціональних можливостей пацієнта з різними захворюваннями та порушеннями, визначити ступінь їхнього впливу на повсякденну активність.

Завдання:

1. Ознайомитись з основними шкалами та тестами для оцінки рівня активності та життєдіяльності.
2. Провести тестування пацієнтів за допомогою різних методик для оцінки функціональних обмежень.
3. Оцінити результати тестування, виявити основні обмеження життєдіяльності та активності пацієнтів.
4. Визначити вплив захворювання або порушення на якість життя та функціонування пацієнтів.
5. Застосувати отримані дані для корекції плану реабілітації.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми.

Ключові шкали та тести для оцінки активності та життєдіяльності пацієнта:

1. Шкала оцінки активності (Activity Level Scale, ALS) – визначає рівень активності пацієнта залежно від його здатності виконувати основні повсякденні завдання.
2. Шкала оцінки життєдіяльності (Life Satisfaction Scale, LSS) – оцінює задоволення пацієнта життям, враховуючи його фізичний, емоційний та соціальний стан.
3. Тест 6-хвилинної ходьби – оцінює фізичну витривалість пацієнта, вимірюючи відстань, яку він може пройти за 6 хвилин. Використовується для пацієнтів з різними хронічними захворюваннями, серцево-судинними та легеневиими патологіями.
4. Тест на індекс функціональної мобільності (FIM) – використовує питання для оцінки здатності пацієнта виконувати різні щоденні діяльності, такі як харчування, купання, одягання, мобільність.
5. Шкала Бартела для оцінки функціональної незалежності – визначає здатність пацієнта виконувати повсякденні дії без сторонньої допомоги, таких як особиста гігієна, одягання, рухливість, харчування.

6. Шкала болю за ВАШ (Visual Analog Scale for Pain) – оцінка інтенсивності болю, що допомагає зрозуміти вплив болю на активність пацієнта.

Методи та техніки тестування:

- Спостереження та інтерв'ю: оцінка рівня активності пацієнта за допомогою спостережень за його повсякденною діяльністю та збору даних через інтерв'ю з пацієнтом.

- Тестування за шкалою: використання стандартизованих шкал для оцінки стану пацієнта та впливу хвороби на його здатність до активної участі в повсякденному житті.

- Інтерпретація результатів: аналіз отриманих даних для визначення рівня обмежень пацієнта, складання плану фізичної терапії та корекції реабілітаційної програми.

ПИТАННЯ

1. Які основні шкали використовуються для оцінки рівня активності пацієнта?

2. Яким чином оцінюється вплив захворювання на життєдіяльність пацієнта?

3. Що таке тест 6-хвилинної ходьби, і як він допомагає оцінити стан пацієнта?

4. Як використовуються шкали для оцінки болю у пацієнтів?

5. Яка роль тестів функціональної мобільності у складанні реабілітаційного плану?

6. Які фактори варто враховувати при інтерпретації результатів тестування активності та життєдіяльності пацієнтів?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 8 – 2 год.

Тема: Суб'єктивне оцінювання пацієнта свого стану. Оцінка якості життя.

Мета – ознайомити здобувачів з методами суб'єктивного оцінювання стану пацієнта та методиками оцінки якості життя. Навчити проводити оцінку суб'єктивного самопочуття пацієнта за допомогою різних шкал та тестів, зокрема для пацієнтів з хронічними захворюваннями чи післяопераційними станами.

Завдання:

1. Ознайомитись з конкретними шкалами для оцінки якості життя та суб'єктивного самопочуття пацієнта.
2. Провести оцінку якості життя пацієнта за допомогою одного з методів (наприклад, шкали SF-36 або EQ-5D).
3. Обговорити результати оцінки з групою, порівняти їх з об'єктивними показниками стану пацієнта.
4. Навести приклади застосування різних шкал у клінічній практиці для пацієнтів з хронічними захворюваннями.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

1. Шкала SF-36 (Short Form Health Survey) – одна з найпоширеніших методик для оцінки якості життя. Вона оцінює 8 різних аспектів, таких як фізичне здоров'я, емоційний стан, соціальні ролі, рівень болю, фізична функція та загальний стан здоров'я.

2. Шкала EQ-5D – дозволяє оцінити 5 основних сфер: рухливість, самообслуговування, звичайну активність, біль/дискомфорт та тривогу/депресію. Вона забезпечує швидку та ефективну оцінку якості життя пацієнта.

3. Шкала WHOQOL (World Health Organization Quality of Life) – використовується для всебічної оцінки якості життя, включаючи фізичне здоров'я, психологічний стан, соціальні взаємодії та навколишнє середовище.

4. Шкала ВАГТ (Visual Analog Scale for Health) – шкала для оцінки загального стану здоров'я. Пацієнт оцінює своє самопочуття на лінійній шкалі від "дуже погано" до "відмінно".

Методи суб'єктивного оцінювання стану пацієнта:

1. Анкетування – пацієнт самостійно відповідає на питання, що стосуються його фізичного та емоційного стану.

2. Інтерв'ю – лікар чи реабілітолог проводить бесіду з пацієнтом, щоб визначити рівень його задоволеності реабілітацією, функціональними можливостями та соціальною адаптацією.

3. Самооцінка – пацієнт сам оцінює свій стан за допомогою різних шкал, наприклад, шкали болю або шкали активності.

4. Оцінка через інтерпретацію симптомів – пацієнт описує свої симптоми та переживання, лікар на основі цього робить висновки про вплив захворювання на його якість життя.

ПИТАННЯ

1. Які основні шкали використовуються для оцінки якості життя пацієнтів?

2. Як можна оцінити суб'єктивне самопочуття пацієнта після операції чи лікування?

3. Яким чином суб'єктивне оцінювання стану пацієнта впливає на вибір реабілітаційної стратегії?

4. Як правильно інтерпретувати результат за шкалою SF-36?

5. У чому полягає відмінність між об'єктивним та суб'єктивним оцінюванням стану пацієнта?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 9 – 2 год.

Тема: Реабілітаційний діагноз та реабілітаційне прогнозування.

Мета – ознайомити здобувачів з основами реабілітаційного діагнозу та принципами реабілітаційного прогнозування; розвинути навички застосування реабілітаційного діагнозу у практиці фізичної терапії та допомогти здобувачам оволодіти техніками прогнозування результатів реабілітаційного процесу.

Завдання:

1. Ознайомитись з поняттям реабілітаційного діагнозу, його значенням у процесі реабілітації.

2. Вивчити основні етапи реабілітаційного діагнозу та критерії для визначення стратегії лікування.

3. Навчитися проводити реабілітаційне прогнозування на основі отриманих клінічних даних.

4. Ознайомитись з методами прогнозування результатів реабілітації (наприклад, за шкалами оцінки функціонального відновлення).

5. Розглянути приклади реабілітаційного прогнозування в різних клінічних випадках.

Короткий виклад теми

- Реабілітаційний діагноз – це процес визначення порушень, що виникли внаслідок захворювання чи травми, і які потребують корекції за допомогою реабілітаційних заходів. Він включає в себе оцінку функціональних, фізичних, психоемоційних та соціальних аспектів пацієнта.

- Реабілітаційне прогнозування – це визначення ймовірних результатів реабілітаційного процесу на основі діагнозу та прогнозування можливих змін у функціональному стані пацієнта. Оцінка результатів допомагає планувати подальші кроки у реабілітації.

Етапи реабілітаційного діагнозу:

1. Збір інформації – збір медичних даних пацієнта, аналіз історії хвороби, результатів обстежень, фізичного стану.

2. Оцінка функціональних можливостей – визначення ступеня обмежень функцій (рухової, когнітивної, психоемоційної).

3. Формулювання реабілітаційного діагнозу – визначення основних порушень і обмежень життєдіяльності, що потребують корекції.

4. Планування реабілітації – на основі діагнозу створюється індивідуальний план реабілітаційних заходів.

Реабілітаційне прогнозування:

1. Функціональний прогноз – визначення можливості відновлення функцій, оцінка ймовірного часу для відновлення.

2. Психосоціальний прогноз – прогнозування рівня адаптації пацієнта до його соціального оточення після лікування.

3. Прогноз відновлення незалежності – оцінка ймовірності пацієнта повернутися до попереднього рівня активності та самостійності.

Методи реабілітаційного прогнозування:

- Клінічні шкали і індекси (наприклад, шкала оцінки рухової активності, функціональні оцінки залежно від типу захворювання або травми).

- Рівень болю та дискомфорту – оцінка цього аспекту дає змогу прогнозувати можливості для фізичної активності пацієнта.

• Функціональні тести – використання різних тестів (наприклад, тест на ходьбу або тест на підйом сходами) для прогнозування функціональних результатів.

ПИТАННЯ

1. Що таке реабілітаційний діагноз і в чому його значення в процесі реабілітації пацієнта?
2. Які основні етапи включає в себе процес реабілітаційного діагнозу?
3. Як здійснюється реабілітаційне прогнозування та на що воно базується?
4. Які методи використовуються для оцінки та прогнозування функціонального відновлення пацієнта?
5. Як інтерпретувати результати реабілітаційного прогнозування для корекції лікувального плану?
6. Які фактори можуть вплинути на прогнозування результатів реабілітаційного процесу?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 10– 2 год.

Тема: Застосування Міжнародної класифікації функціонування у реабілітаційному оцінюванні та принципи побудови програми фізичної терапії

Мета – ознайомити здобувачів з Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та її застосування в реабілітаційному процесі; розвинути навички використання МКФ для оцінки функціонального стану пацієнта та планування реабілітаційних заходів.

Завдання:

1. Ознайомитися з основними компонентами МКФ та їх значенням у реабілітації.
2. Вивчити структуру та класифікацію компонентів здоров'я за МКФ.
3. Навчатися принципам МКФ для оцінки функціонального стану пацієнта.
4. Розглянути приклади використання МКФ у різних клінічних ситуаціях.

5. Провести практичне поняття з оцінки функціонального стану пацієнта за допомогою МКФ.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми.

Основні компоненти МКФ:

1. Функції та структури організму: включають фізіологічні функції системи організму та анатомічні структури, що їх підтримують.

2. Активність: виконання завдань.

3. Участь: включення індивіда в життєві ситуації.

4. Фактори впливу: включають умови навколишнього середовища та особливості факторів, які можуть впливати на функціонування.

Застосування МКФ у реабілітаційному процесі:

- Оцінка функціонального стану: МКФ дозволяє всебічно оцінити функціональні можливості пацієнта, обмеження розширення та бар'єри, які впливають на його діяльність та участь у житті.

- Планування реабілітації: на основі оцінки за МКФ розробляється індивідуальний план реабілітаційних заходів, спрямованих на подолання виявлених обмежень та бар'єрів.

- Моніторинг прогресу: МКФ використовується для відстеження змін у функціональному стані пацієнта в течії реабілітаційного процесу.

Приклад застосування МКФ: пацієнт після консультації може мати обмеження в рухливості (функції та структури організму), труднощі у виконанні повсякденних завдань (активність) та обмеження в участі в соціальних взаємодіях (участь). Фактори впливу можуть включати доступність реабілітаційних послуг та соціальну підтримку. Оцінка за МКФ на основі конкурентних напрямків реабілітації та оцінки ефективності вручень.

ПИТАННЯ

1. Що таке Міжнародна класифікація функціонування (МКФ) і яке її значення в реабілітації?

2. Які основні компоненти включають МКФ?

3. Як МКФ підтримує оцінку функціонального стану пацієнта?
4. Яким чином МКФ використовується для планування реабілітаційних заходів?
5. Як МКФ сприяє моніторингу прогресу пацієнта під час реабілітації?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 11 – 2 год.

Тема: Медична етика та деонтологія в сфері охорони здоров'я

Мета – ознайомити здобувачів з основами медичної етики та деонтології, їх значенням у професійній діяльності медичних працівників, а також розвинути навички застосування етичних принципів у реальних клінічних ситуаціях.

Завдання:

1. Вивчити основні поняття та принципи медичної етики та деонтології.
2. Ознайомитись з етичними кодексами та стандартами поведінки медичних працівників.
3. Розглянути приклади етичних дилем у медичній практиці та способи їх вирішення.
4. Провести аналіз конкретних клінічних випадків з точки зору медичної етики та деонтології.
5. Обговорити роль медичної етики у забезпеченні якості та безпеки медичного обслуговування.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми.

Медична етика – наука, що вивчає моральні аспекти діяльності працівників охорони здоров'я, їх обов'язки та права на користь колег та суспільство.

Деонтологія – розділ медичної етики, що визначає професійні обов'язки працівників охорони здоров'я та стандарти їх поведінки.

Принципи медичної етики:

1. Повага до автономії пацієнта – визнання права пацієнта на самостійне рішення щодо свого здоров'я.

2. Благодійність – дії, спрямовані на благо пацієнта, надання допомоги та підтримка.

3. Недопущення шкоди – уникнення дій, які можуть завдати шкоди пацієнту.

4. Справедливість – рівне ставлення до всіх користувачів, незалежно від їхнього соціального статусу, національності, релігії тощо.

1. Аналіз клінічного випадку:

- Представити здобувачам конкретний клінічний випадок, що містить етичну дилему.

- Попросити здобувачів застосувати етичні проблеми, які виконуються в цьому випадку.

- Обговорити можливості варіантів вирішення ситуації з урахуванням принципів медичної етики та деонтології.

2. Рольова гра:

- Розподілити студентів на групи, де одна група виступає в ролі медичних працівників, а інша – залишається.

- Провести роль гри, в якій студенти повинні розвивати принципи медичної етики у взаємодії з пацієнтами.

- Після виконання завдання провести обговорення, оцінити правильність застосування етичних принципів.

3. Обговорення етичних кодексів:

- Ознайомити здобувачів з основними етичними кодексами медичних працівників.

- Обговорити значення цих кодексів у професійній діяльності.

- Провести порівняльний аналіз різних етичних кодексів та їх вплив на медичну практику.

ПИТАННЯ

1. Що таке медична етика та деонтологія, і яке їх значення у професійній діяльності медичних працівників?

2. Які основні принципи медичної етики та деонтології?

3. Як медична етика впливає на взаємовідносини між лікарем і пацієнтом?

4. Які етичні дилеми можуть виникати в медичній практиці, і як їх вирішувати?

5. Як деонтологія регулює професійні обов'язки медичних працівників?

6. Які етичні кодекси та стандарти поведінки для медичних працівників?

7. Як медична етика та деонтологія сприяють забезпеченню якості та безпеки медичного обслуговування?

ЛАБОРАТОРНА РОБОТА № 12 – 2 год.

Тема: Застосування технічних допоміжних засобів фізичної терапії при проведенні реабілітаційного втручання

Мета: ознайомити студентів з різноманітними технічними допоміжними засобами, що використовуються у фізичній терапії, їх призначенням, методами застосування та впливом на процес реабілітації пацієнтів.

Завдання:

1. Вивчити класифікацію технічних допоміжних засобів фізичної терапії.

2. Ознайомитися з методами застосування технічних засобів.

3. Оцінити ефективність використання технічних засобів у реабілітації.

Матеріали та обладнання: таблиці, масажний стіл, гімнастичний мат.

Короткий виклад теми

Застосування технічних допоміжних засобів є важливою складовою фізичної терапії, що сприяє відновленню функцій та покращенню якості життя пацієнтів. Оволодіння методами їх використання є необхідним для ефективної реабілітації та адаптації пацієнтів до повсякденного життя.

Види технічних допоміжних засобів використовуються у фізичній терапії: ортези, протези, інвалідні візки, ходу показання та протипоказання до використання ортезів у пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату?

Показання: стабілізація суглобів, корекція деформацій, підтримка під час реабілітації (ходунки, милиці, спеціалізовані меблі та інші пристрої).

Протипоказання: алергічні реакції на матеріали, відкриті рани в місцях контакту, деякі неврологічні розлади.

Добір крісла колісного передбачає низку дій: врахування антропометричних даних пацієнта, рівень активності, тип місцевості, де буде використовуватись крісло колісне та індивідуальні потреби

Методи навчання пацієнтів використанню допоміжних засобів: покрокова інструкція, демонстрація, супровід під час перших спроб використання, надання зворотного зв'язку та регулярний моніторинг прогресу.

Ускладнення можуть виникнути при неправильному використанні технічних допоміжних засобів: пролежні, натирання, погіршення стану через неправильне навантаження.

Попередження ускладнень: правильний підбір засобу, навчання пацієнта, регулярний огляд стану шкіри та корекція налаштувань.

Оцінка ефективності використання технічних допоміжних засобів у процесі реабілітації: моніторинг функціонального стану пацієнта, оцінка досягнення реабілітаційних цілей, зворотний зв'язок від пацієнта щодо комфорту та зручності використання.

Сучасні технології та розробки існують у сфері технічних допоміжних засобів фізичної терапії: екзоскелети, роботизовані системи для реабілітації, смарт-ортези з біозворотним зв'язком, адаптивні протези з нейрокеруванням.

Індивідуальні особливості пацієнта при виборі та налаштуванні технічних допоміжних засобів: оцінка фізичного стану, рівня активності, соціального середовища, психологічних аспектів та особистих уподобань пацієнта.

Етичні аспекти слід враховувати при призначенні та використанні технічних допоміжних засобів: забезпечення права пацієнта на вибір, інформування про можливості та обмеження засобу, конфіденційність даних, повага до гідності пацієнта.

Навчання родичів та опікунів пацієнта щодо підтримки та контролю використання технічних допоміжних засобів: проведення інструктажів, демонстрація правильного

використання, надання письмових матеріалів, відповіді на запитання та регулярні консультації.

Практичне застосування: провести практичні заняття з використання технічних засобів під керівництвом викладача; виконати вправи з налаштування та адаптації засобів для різних клінічних ситуацій.

ПИТАННЯ

1. Які основні види технічних допоміжних засобів використовуються у фізичній терапії?

2. Які показання та протипоказання до використання ортезів у пацієнтів з порушеннями опорно-рухового апарату?

3. Як правильно підібрати крісло колісне для пацієнта з обмеженими можливостями пересування?

4. Які методи навчання пацієнтів використанню допоміжних засобів існують і як забезпечити їх ефективність?

5. Які можливі ускладнення можуть виникнути при неправильному використанні технічних допоміжних засобів і як їх попередити?

6. Як оцінити ефективність використання технічних допоміжних засобів у процесі реабілітації?

7. Які сучасні технології та розробки існують у сфері технічних допоміжних засобів фізичної терапії?

8. Як враховувати індивідуальні особливості пацієнта при виборі та налаштуванні технічних допоміжних засобів?

9. Які етичні аспекти слід враховувати при призначенні та використанні технічних допоміжних засобів?

10. Як проводиться навчання родичів та опікунів пацієнта щодо підтримки та контролю використання технічних допоміжних засобів?

РОЗДІЛ 3

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Вид контролю: 1 семестр – іспит.

Методи контролю

1. Поточний контроль
3. Модульний контроль
4. Іспит.

Методи контролю

1. Поточний контроль знань студентів з ОК оцінюється: участь студентів в обговоренні питань, винесених на лабораторні заняття та проблемних ситуацій; розв'язок ситуаційних вправ; самостійно підготовлені повідомлення студентів за темою лабораторного заняття.

2. Підсумковий контроль знань – залік відбувається відповідно до Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти (сайт НУВГП).

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота												Іспит	Сум
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	40	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Теми	Короткий зміст завдання	За якісне оформлення висвітлення та виконання завдання	За відповіді на запитання	Всього балів
1	Розкрийте поняття реабілітації. Назвіть завдання фізичної терапії. Обґрунтуйте принципи реабілітації.	4	1	5

2	Обґрунтуйте алгоритм дій фізичного терапевта у процесі спілкування з пацієнтом. Розкрийте аспекти клінічної діяльності фахівця, науково-методичної роботи.	4	1	5
3	Розкрийте принципи добору інструментів оцінювання. Поясніть поняття класифікації тестів: валідність, стандартизованість, нормалізованість, чутливість до змін тощо.	4	1	5
4	Розкрийте поняття «основні рухові функції». Назвіть тести для оцінки основних рухових функцій в педіатрії.	4	1	5
	Охарактеризуйте мануально-м'язове тестування. Назвіть вихідні положення пацієнта для проведення оцінювання. Назвіть принципи вивчення сили м'язів у педіатричних пацієнтів. Проведіть мануально-м'язове тестування на умовному пацієнті.	4	1	5
6	Охарактеризуйте проведення тонусометрії. Назвіть	4	1	5

	вихідні положення пацієнта для проведення оцінювання. Назвіть принципи та шкали вивчення тонусометрії у педіатричних пацієнтів. Проведіть тонусометрію на умовному пацієнті.			
7	Дайте характеристику індексу Бартела, шкалі Ренкина, шкал для визначення активності та життєдіяльності педіатричного пацієнта. Проведіть тестування на умовному пацієнті.	4	1	5
8	Назвіть тестування для оцінки інтенсивності болю у педіатричних пацієнтів, у невербальних пацієнтів, у стані коми, у осіб з деменцією. Назвіть тести для оцінки якості життя осіб з інвалідністю, батьків дітей з інвалідністю. Проведіть тестування на умовному пацієнті.	4	1	5
9	Розкрийте поняття «Реабілітаційний діагноз». Назвіть складові реабілітаційного діагнозу. Назвіть чинники реабілітаційного	4	1	5

	потенціалу. Розкрийте поняття реабілітаційне прогнозування». Назвіть чинники реабілітаційного прогнозування.			
10	Розкрийте поняття Міжнародної класифікації функціонування, характеристики компонентів Міжнародної класифікації функціонування, завдань фізичного терапевта під час реабілітаційної оцінки пацієнта в контексті МКФ; представте вміння застосовувати МКФ у оцінюванні проблем і потреб пацієнтів (ситуаційні задачі).	4	1	5
11	Розкрийте поняття медичної етики; поясніть потребу у медичній деонтології; обґрунтуйте алгоритм дій фахівця під час повідомлення неблагоприсного прогнозу хвороби; представте можливий сценарій співбесіди «фізичний терапевт-пацієнт».	4	1	5
12	Назвіть принципи добору крісла колісного; назвіть	4	1	5

	принципи безпеки фізичного терапевта під час переміщення пацієнта; продемонструйте вміння перенесення пацієнта, подолання перешкод на крісла колісному.			
Всього за аудиторні заняття		60		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Ільницька Г.С., Гончарук Н.В. (2021). Терапевтичні вправи: навч. посібник для викладачів. Харків : Вид-во НФаУ, 198 с.
2. Григус І.М., Нагорна О. Б. (2022). Основи фізичної терапії: навчальний посібник. Одеса. Олді+. 150 с. Рекомендовано Вченою радою НУВГП (протокол № 5 від 24.06.2022).
3. Григус І.М., Нагорна О.Б. (2023). Реабілітаційне обстеження у практиці фізичного терапевта: навчальний посібник. Одеса. Олді+. 176 с. Рекомендовано Вченою радою НУВГП (протокол № 5 від 26.05.2023).
4. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
5. Закон України про реабілітацію у сфері охорони здоров'я. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text>.
6. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ. URL: https://physrehab.org.ua/wp-content/uploads/docs/5210-preklad_mkf_dorosla_v_docx.pdf
7. Нагорна О.Б., Примачок Л.Л. (2023). Динаміка результатів тестування професійного вигорання фахівців педіатричної паліативної допомоги. *Public Health Journal*. 3:81-87. DOI: <https://doi.org/10.32782/pub.health.2023.3.10>
8. Нагорна, О. Б., Примачок, Л. Л. (2023). Оцінка якості життя дітей, що потребують неонкологічної паліативної допомоги. *Art of Medicine*. № 4(28). 88-94. DOI: 10.21802/artm.2023.4.28.94. 94-101.
9. Нагорна О. Б., Григус І. М. (2023). Аналіз застосування опитувальника дитячої інвалідності PEDI в процесі фізичної терапії. *Rehabilitation & Recreation*: (17). 102-109 с.
10. Нагорна, О. Б., Примачок, Л. Л. (2023). Комплексне оцінювання і тамування болю в педіатричній неонкологічній паліативній допомозі засобами фізичної терапії. *Public Health Journal*. 4: 50-57. DOI <https://doi.org/10.32782/pub.health.2023.4.7>

11. Попадюха Ю.А. (2018). Сучасні комплекси, системи та пристрої реабілітаційних технологій. Київ: Центр учбової літератури. 656 с.

12. Шкали та інструменти для оцінки стану тяжкохворого пацієнта та визначення потреби у паліативній допомозі. Посібник для застосування у клінічній практиці. К.: ТОВ «Видавничий дім «ЕАЕЕОА». 2021. 79 с.

13. Nahorna Olga, Grygusb Igor, Markovychc Oleksiy. (2023). Application of the international classification of functioning to the assessment of pediatric non-cancer palliative patients during physical therapy. *Fizicna Reabilitacia ta Rekreacijno-Ozdrovci Tehnologii*. 8(4).01: 174-181. DOI: <https://doi.org/10.15391/prrht>.

Допоміжна література

1. Українська асоціація фізичної терапії.
<https://uapt.org.ua/uk/home/>

2. Вакуленко Д.В. Лікувально-реабілітаційний масаж. Київ, 2020. 568 с.